

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

3. Regula generalis de restitutione ex prædictis contractibus in universum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

II. *conceditur ex specialibus iuribus actio. Lege Mo-*
de contr. lib. d. 255. At in foro conscientie semper
obligatio, quando hac vera adest, iuxta dicta §. 1. r.
quod si jam adest sufficiens consensus utrius-
que partis, supponimus.

8. Adverte secundum: Aliquos esse contractus, qui
non valent, solo consensu exteriori, legitime utrinque
applicato, ut est Venditio, Emptio, Matrimonium,
et c. Aliquos vero indigere scriptura, ut
Emphyteusis, & similes. Ex quo ultimo colligo simpli-
ter promissionem gratuitam, & non onerolam (hos
omnes mox explicabo numero sequenti) etiam acce-
ptam, quod, verbi gratia, facit donandi, vel venden-
di aliquid alicui, nisi accedat scriptura, stipulatio, vel
instrumentum, ad nihil nunc obligare. Ratio est, quia
ex communi hodie consuetudine per solum pro-
missionem nullus se obligare intendit, vel putat, nisi
maior explicatio accedat. Unde Sa, v. Promissum. 1.
de h. ab. h. dicit: Vis autem quis promittere tui obligari inten-
dat, nisi iuret, aut faciat Instrumentum.

Quarta divisio in Contractum onerosum,
& lucrativum.

Onerosus, qui dicitur etiam non gratuitus, utrin-
que obligat; nam propterea est proprie contractus.
quoniam est permutatio, venditio, emptio, & c. inter-
venit autem in his pretium, vel compensatio. Lucra-
tivus, qui dicitur etiam gratuitus, vel gratus, non
obligat, nisi ex una parte, ut promissio liberalis, do-
catio item liberalis, mutuum, depositum, & c. Si enim
aliquid rem aliquam donas, ego non obligor illam re-
cipere, & c. Maxime vero notandum est ex de Lugo
secund. de iust. i. disp. 1. 1. sectione 1. a numero 20. dis-
tinguitur illud inter ejusmodi contractus. Nam onerosus
non perficitur, nisi acceptetur ex utraque parte, &
utrinque intimitur, seu sit nota reciproca acceptio, dum
in utroque satis sit, si solum acceptetur ab utraque, non
vero sit necesse, ut utrique mutua acceptio intimitur.
Explico exemplis: Mittat Antonius Epistolam, imò, &
Scripturam publicam ex Notario, per quam offerat, seu
vendat Petro suum prædium, vel equum mille, verbi
gratia, vel centum aureis, & Petrus acceptet etiam
per Notarium. Dico hunc contractum, quia est one-
rosus, non esse perfectum, atque adeo posse utrum-
queque esse, Antonium, & Petrum ab eo resilire, donec
ejusmodi Petri acceptatio intimitur Antonio, vel ejus
legitimo procuratori, vel saltem donec ipse equus, &
verbi gratia, mittatur Petro, & ab ipso recipiatur: nam
hic equus jam acceptatus ponitur in dominio Petri, &
ex illa parte trahit secum onus, ut solvatur dominio ejus
pretium, unde amplius resiliere à contractu neuter po-
test. At vero mittat similem scripturam idem Anto-
nium, per quam promittat, vel donec eidem Petro equum,
verbi gratia, & Petrus acceptet. Dico hanc promiss-
ionem, quando juxta dicta numero 8. jam obligat, ut
etiam donationem liberalem, quia sunt contractus gra-
tui, esse perfectos, atque adeo non superesse locum
resilienti, quamvis nondum acceptatio Petri nota sit
Antonio, vel ejus Procuratori, cujus discriminis ul-
terius Ratio est, quia in oneroso utrinque est obligatio,
& in utroque est jus exigendi, ergo utrinque nota esse
debet acceptatio. At in gratuito, cum obligatio solum
fit ex parte donantis, seu promittentis, satis est si hæc
nota sit ipsi donatario, seu promissario, qui solum ac-
quirat jus ad rem promissam, seu donatam exigendam.
Legge hæc fuisse apud citatos; apud quod vide etiam
alias divisiones contractuum minus necessarias.

III. Regula generalis de restitutione ex prædictis
contractibus in universum.

1. 18. qui contractum, vel quasi contractum cum
altero legitime init, ea debet (nisi idonea ac-

cedat exculatio (restituere, seu ut magis proprie loqua-
mur, ea tradere, ad quæ tradenda se obligavit. Vides ra-
diem hujus obligationis non esse aliam nisi pactum, vel
consensum, quibus voluit quis alteri se obligare? Et in
onerosis quidem ad id ius iustitiæ urgere, elucet, quia
non fieret æqualitas inter contrahentes, nisi traderetur,
quod utrumque conventum est; apparet nihilominus
etiam in gratuitis, quia in his etiam (licet voluntariè)
te obligasti, ut suppono; quare posita obligatione, jam
alter acceptans aliquid tandem, sive grave, sive leve
jus iustitiæ contra te acquisivit.

2. Hæc regula adeo universalis insufficiens est pro
praxi. Explorandum enim est, an simpliciter se quis obli-
gaverit: An legitime: An sub obligatione gravi, vel levi:
An addit executio, & sexcenta similia, quæ certè ex di-
ctis, & ex dicendis in contractibus in particulari, saltem
magna ex parte nobis plana fient.

CAPVT VII.

De eadem quarta Radice Restitutionis ex Con-
tractu particularis Venditionis,
& Emptionis.

1. Non omnes contractus explicandi à nobis su-
scipiuntur: id enim nimis longum esset, & à
nostro instituto alienum; seligo enim tantummodo usu
frequentiores, & ex quorum cognitione lux aliqua pro
cæteris sufficiens haberi possit. Erunt autem Emptio,
Venditio, Mutuum, & Usura.

§. I. Quid sit Emptio, & Venditio?

1. Est contractus bonæ fidei, utroque obli-
gatorius, qui perficitur absoluto consensu, re,
& certo pretio: & quidem voluntariè. Intellige autem,
re, & pretio à te datis, vel certè dandis. Discutramus
per singula verba.

Requiruntur consensus, & quidem absolutus.

2. Dictum est primò, qui perficitur consensu (hic
enim contractus perficitur per solum mutuum con-
sensum verbis, vel nutibus expressum, imò, & per litte-
ras, & per procuratorem, seu nuntium; Perficitur, in-
quam, quoad substantiam; nam cæterum, quoad in-
tegritatem completam, seu quoad complementum, re-
quiritur solutio pretij ex una parte, & accepta posse-
ssio rei ex altera. Per venditionem enim non est neces-
se, ut actu transferatur dominium: satis enim est, ut
talis venditio sit translativa domini, & venditor ex vi
venditionis factæ, remaneat obligatus ad transferen-
dum. Ita Less. 2. capit. 21. dub. 1. n. 1. alique. Ejusmo-
di autem possessio, seu dominium rei venditæ transfer-
tur in emptorem, non quidem quando sit ipsa sub-
stantia contractus venditionis per mutuum consen-
suum, sed quando ei traditur res à venditore, & solvi-
tur ab emptore pretium, seu habetur pro soluto, seu
loco ejus datur æquivalens, quale est pignus, vel fide-
jussor. Id notavi per illud, (datis, vel certè dandis.) At-
que hinc fit, ut quamvis posita sit substantia venditio-
ni, unde & debeatur gabella venditioni fortè impo-
sita; (cui Gabellario, dicam inox numero 5.) Si tamen
possessio rei nondum est emptori data, res si perit, pro
venditore perit, ut pro eodem fructificat, quia adhuc
est in ejus dominio. Ita Castro Pal. de iust. com. d. 5. q. 26.
alique ibid. cit. Nam si possessio sit emptori data, quam-
vis nondum soluto pretio, ipsi emptori fructificat, ipsi-
que perit, præscindendo semper à pacto aliquo iusto in
contractum, quo contrahentes nolint ante pretium so-
lutum transferri dominium, sed haberi pro locata, verbi
gratia